

הרב משה צבי מנקין (נריה)

תולדות חייו

הרב משה צבי נולד בעיר לודג' בפולין ביום כ"א בשבט תרע"ג (1913), להוריו הרב פתחיה ורחל מנקין. בילדותו למד תורה מאביו. בגיל 13 גלה למקום תורה ולמד במסירות נפש תחת השלטון הסובייטי במינסק ובשקלוב מפי גדולי תורה.

כשהיה הרב נריה בן שבע עשרה זכה לקבל סרטיפקט [אישור כניסה לארץ ישראל] מהרב אברהם יצחק הכהן קוק, שהיה הרב הראשי של ארץ ישראל, ובדרך נס אושרה עלייתו מרוסיה. כשעלה לארץ ישראל ביום כ' בתמוז תר"ץ (1930), פנה ללמוד תורה בישיבת "מרכז הרב", אשר בירושלים, במחיצתו של מרן הגאון הרב אברהם יצחק הכהן קוק כחמש שנים.

כבר באותם הימים התעניין הרב משה צבי מאוד במצבו הרוחני של הנוער. הוא היה מראשי תנועת הנוער "בני עקיבא" החל משנותיה הראשונות, ואחד מחשובי מתווי דרכה ומכווני חינוכה, כתנועת נוער דתית ציונית חלוצית. שנים רבות היה חבר ההנהלה הארצית של תנועה זו והיה עורכו הראשון של בטאונה "זרעים", ובעצם שם החל לקרוא לעצמו "נריה", אחד משמותיו הספרותיים באותה העת. חיבר את המנון התנועה "יד אחים" ושירי תנועה רבים אחרים.

גולת הכותרת של מפעלו החינוכי היה יסוד ישיבת בני עקיבא בכפר הרוא"ה אשר בעמק חפר בי במרחשון שנת ת"ש (1940). עם קומץ נערים חברי בני עקיבא הניח את היסודות למוסד חינוכי תורני חדשני, בבחינת "כלי חדש מלא ישן".

ישיבת בני עקיבא בכפר הרוא"ה היא "אם הישיבות". ממנה וכדוגמתה קמו במשך השנים עשרות ישיבות תיכוניות, אולפנות, ישיבות הסדר, מכינות קדם צבאיות וגרעינים תורניים. מוסדות אלו הם בית היוצר ל"דור הכיפות הסרוגות".

בוגרי הישיבות והאולפנות פרושים בכל שטחי החיים בארץ ומתגוררים ברחבי ארץ ישראל. בכך שינה את פני הדור ומפת ארץ ישראל. על מפעל ענקים זה שורה רוחו ומוטבע חותמנו של הרב נריה.

הרב נריה הקדיש זמן רב לכתיבה יוצרת ומעוררת השתאות. בספרים שכתב מכוונת תורתו של רבו הנערץ, הרב אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל, בשפה בהירה ההופכת אותם לנחלת הכלל. כמו-כן פרסם ספרי הלכה ומאמרים שהמפורסמים שבהם הם: "זכותינו על ארץ ישראל", "בשובנו לירושלים", "כי ששת ימים עשה ה'" ועוד. כמו כן, עסק ופרסם את דבריו בנושאי תורה ומדינה ובעיות השעה.

הרב נריה זצ"ל היה והאיר עד שעלתה נשמתו לגנזי מרומים ב- י"ט בכסלו תשנ"ו.